

# PRESENCIA

Núm. 2057. ■ Del 29 de juliol al 4 d'agost del 2011. ■ Any XLVI. [www.presencia.cat](http://www.presencia.cat)

## Torna el 2014

Ferran Adrià, el cuiner més influent del món, iniciarà una nova etapa amb El Bulli Foundation



**Assad Chaftari.** L'exmembre dels serveis d'intel·ligència cristians durant la guerra del Líban demana perdó pels seus crims.



**Nissaga Català.** Una exposició itinerant mostra obres de la nissaga de fotògrafs valencs.

**Dones Harley.** No són majoria, però en el món Harley va augmentant la seva presència. Moltes es van aplegar fa poc a Barcelona.

**CARTA DEL DIRECTOR**

**JOAN VENTURA**

jventura@presencia.cat

**Ferran i Pep**

**E**ns passem el dia amb els catalans universals als lla-vis. Invoquem els mateixos, quasi sempre: Antoni Gaudí, Salvador Dalí, Joan Miró, Pau Casals, Charlie Rivel... Dels grans personatges vius, potser es ressalten Montserrat Caballé i Antoni Tàpies. I se sol amagar l'inefable Juan/Joan Antonio/ Antoni Samaranch.

Comença a ser l'hora d'ampliar la llista amb noms de catalans quasi més coneguts i populars que la majoria de personatges citats al principi, recordats sovint perquè són noms de carrers i places.

Hi afegiria Ferran Adrià i Pep Guardiola. És tan clara la seva feina! Tant l'un com l'altre ja han estat guardonats amb el premi Català de l'Any. Ferran Adrià és, a més, Creu de Sant Jordi i té qui-sap-lo de doctorats *honoris causa*. Adrià ha canviat el paradigma gastronòmic. L'epicentre de la cuina ja no és al nord dels Pirineus, és al cap de Creus. És una de les 100 persones més influents del món.

I ara s'ha aixecat la polseguera mesquina i curta de mires del país perquè Pep Guardiola rebrà la medalla d'or del Parlament, la màxima distinció de la cambra. Per la seva trajectòria esportiva i pels «valors que transmet exemplarment»: «El treball en equip, l'esforç i la superació personal, així com per la projecció d'una Catalunya culta, cívica i oberta». No són aquests els valors que desitgem als catalans universals?

**16 ENTREVISTA**

**Assad Chaftari**

El número dos dels temuts serveis d'intel·ligència de les fraccions falangistes cristianes durant la guerra del Líban (1975-1991) ha demanat perdó pels seus crims i promou la reconciliació.



**32 EUROPA-MÓN**

**Ara l'emperador**

Una estàtua d'Alexandre el Gran erigida a la capital de Macedònia ha revifat el conflicte amb Grècia.



**26 PAÏSOS CATALANS**

**Dones Harley**

No són majoria, però en el món Harley va augmentant la seva presència. Les Ladies of Harley a Europa són unes 12.000.



**6 DOSSIER**

**Ferran Adrià, punt i a part**

Després de canviar la història de la cuina, Ferran Adrià tanca El Bulli el dia 30 de juliol del 2011 com a restaurant. Tornarà el 2014 com a fundació. En aquesta entrevista reflexiona al voltant de la seva obra, de la cuina, de l'art, de la crisi, de les crítiques i del seu personatge.



**28 EUROPA-MÓN**

**Revolta al Xingú**

Tribus indígenes, camperols i ecologistes lluiten contra la macrocentral hidroelèctrica que es projecta a Belo Monte –a la conca del riu Xingú, al Brasil–, la tercera més gran del planeta.

**22 PAÏSOS CATALANS**

**Nissaga de fotògrafs**

Una exposició itinerant mostra obres de la nissaga de fotògrafs vallencs Pere Català Pic (el pare) i Francesc Català-Roca i Pere Català-Roca (els fills). Una mostra que gira a l'entorn de la festa i es veurà en vuit ciutats.



Foto de portada: MANEL LLADÓ

**34 LLIBRES**

**Miquel Pairoli**

El professor José Luís Bartolomé ret un homenatge a la figura literària i humana de l'escriptor de Quart, mort recentment.



Les fotografies dels Català donen idea de com es van viure les festes durant gairebé tot el segle XX. / PERE CATALÀ ROCA

# Català, fot



Els tres fotògrafs Català van dedicar part de la seva trajectòria a retratar la festa. / PERE CATALÀ ROCA

# tògrafs

## Una exposició itinerant mostra obres de la nissaga de fotògrafs Català

**MARIA PASCUAL**

**L**a Fundació Fira Mediterrània de Manresa està fent girar per vuit poblacions catalanes l'exposició *La festa vista per tres fotògrafs vallencs: Pere Català Pic, Francesc Català-Roca i Pere Català Roca*, una mostra inaugurada a Valls –ciutat natal d'aquesta nissaga de fotògrafs– al gener, coproduïda pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, l'Obra Social de La Caixa, l'Institut d'Estudis Vallencs, el Museu de Valls i la Fundació de les Decennals, i que ressegueix el cicle festiu anual a través d'imatges que abasten pràcticament tot el segle XX.

El comissari de l'exposició, l'etnòleg i gestor cultural Bienve Moya, Premi Nacional de Cultura Popular 2009, explica que la idea de la mostra va sorgir de la voluntat de l'Ajuntament de Valls d'homenatjar el pare i els germans Català i que es va escollir la festa com a temàtica perquè tots tres havien dedicat part de la seva obra a retratar-la. L'exposició consta d'unes 40 fotografies i està estructurada en cinc parts, el calendari festiu de les quatre estacions de l'any i un preàmbul dedicat a Pere Català Pic, del qual Moya destaca que «no tan sols és important com a fotògraf sinó com a mestre de fotògrafs i, per tant, això ens donava peu a explicar alguna cosa que no fos tan sols la festivitat».

### **Tres grans fotògrafs**

El pare dels Català, nascut al 1889, es va aficionar a la fotografia després de guanyar una cà-



## Exposició a La Pedrera

mera fotogràfica que sortejaven al banc Hispano Americano, on treballava. Una afició que el va portar a aprendre l'ofici amb el fotògraf Rafel Areñas i a desenvolupar la seva professió a Valls com a retratista i cronista gràfic de la ciutat. Al 1928 va viatjar a França, Bèlgica, Luxemburg i Itàlia, descobrint la fotografia publicitària, que el va entusiasmar i el va portar a fer els primers fotomuntatges. Tres anys després va obrir l'estudi fotogràfic Publitécnica Català a Barcelona i es va convertir en un dels fotògrafs més destacats de Catalunya i de l'Estat espanyol. La seva

Paral·lelament a aquesta mostra i fins al 25 de setembre, a la sala d'exposicions de La Pedrera de Catalunya Caixa se'n pot visitar una altra dedicada a Francesc Català-Roca formada per prop de 200 instantànies en blanc i negre de l'Estat espanyol dels anys cinquanta i seixanta i un repertori d'imatges d'arquitectura, una part de l'exposició especialment concebuda per a La Pedrera. La mostra està comissariada pel fotògraf Chema Conesa.

implicació amb el bàndol republicà durant la guerra –va formar part del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya– li va comportar problemes un cop acabat el conflicte bèl·lic, i la mort de la seva dona i l'exili dels seus amics el van afectar durament tant personalment com professionalment.

Els seus fills, Francesc i Pere, van seguir els seus passos en el món de la fotografia. Francesc, nascut al 1922, va començar a treballar en el negoci familiar als 13 anys, durant la guerra es va incorporar al Comissariat de Propaganda i, un cop acabada,

es va incorporar plenament a l'empresa familiar, de la qual es va independitzar al 1947 per crear el seu propi laboratori. Se'l considera un dels millors fotògrafs de la segona meitat del segle XX a l'Estat espanyol –vegeu peça–. La seva obra està formada per més de 200.000 negatius que es conserven al fons fotogràfic del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC). Per la seva banda, Pere, nascut al 1923, va treballar al banc Hispano Americano i, al 1947, es va incorporar al laboratori familiar. Dels tres va ser el que va estar més directament vinculat amb el món etno-



**Van retratar festes com la Patum i els seus preparatius o els Innocents, i actes de Valls, com la inauguració de la Biblioteca Popular. / PERE CATALÀ ROCA / PERE CATALÀ PIC**

gràfic i es considerava deixeble del professor Raffaele Corso, etnògraf italià. Va publicar articles sobre la cultura popular en diaris i revistes de tot tipus així com obres monogràfiques i, amb l'arribada de la democràcia, va posar el seu coneixement al servei de les institucions catalanes. El seu fill, Rafael Català, que té cura del arxiu fotogràfic del seu pare i del seu avi, defineix aquesta nissaga com «gent molt observadora i molt creativa. Cadascú en el seu camp i amb òptiques, estils i interessos diferents, però van captar la realitat amb un ull especialment analític, d'una ma-

nera, per una banda, popular perquè tots ells sempre han tingut un vessant molt orientat a peu de carrer, però, a la vegada, intel·lectual en el sentit etimològic de la paraula, *interlegere*, llegir endins». Rafael Català afirma que actualment hi ha un «gran dèficit» en la valoració dels arxius fotogràfics des del punt de vista polític i social i que falta una valoració «que no estigui de resultes dels interessos dels marxants». I afegeix: «El que caldrà és que els arxius mostrin no només com era la societat, com es

creava o com es feia la propaganda o com es percebia la festa, sinó, a més, què és el que cridava l'atenció als fotògrafs en aquesta percepció».

### **De gira per vuit ciutats**

La mostra que exposa instantànies dels fotògrafs Català relacionades amb la festa ja s'ha pogut visitar a Solsona, Lleida, Berga i Llívia, i passarà també per Vilanova i la Geltrú –durant els mesos d'estiu i dins el marc dels actes de celebració de la festa major de la localitat, la data cen-

tral de la qual és el 5 d'agost–, Vilafranca del Penedès –durant tot el mes de setembre–, Barcelona –durant tot l'octubre– i Manresa –del 3 de novembre, dia de la inauguració de la Fira Mediterrània de Manresa, al 8 de gener de l'any vinent; i, a més, es podrà gaudir d'actes paral·lels relacionats amb la cultura popular i tradicional de la capital de la comarca del Bages.

*La festa vista per tres fotògrafs valencs: Pere Català Pic, Francesc Català-Roca i Pere Català Roca, una exposició que mostra l'obra d'una nissaga de grans fotògrafs catalans.*